

Handläggare
Ulrika Ytterberg Sandberg
Telefon: 08-508 03 114

Till
Järva stadsdelsnämnd

Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag

Svar på remiss från kommunstyrelsen, diarienummer KS 2025/308

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett Järva stadsdelsnämnd att yttra sig över socialnämnden och äldrenämndens gemensamma förslag: Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag, inklusive bilagan *Insatser som Stockholms stad socialtjänst ger utan individuell behovsprövning*.

Regeringen föreslår i proposition En förebyggande socialtjänstlag - för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (proposition 2024/25:89) att en ny socialtjänstlag ska träda i kraft den 1 juli. Enligt propositionen kommer kommunerna, med vissa undantag, ges möjlighet att tillhandahålla insatser utan behovsprövning. Förslaget syftar till att individer som har behov enklare ska få tillgång till insatser.

Socialnämnden och äldrenämnden föreslår att insatser som i dagsläget ges utan behovsprövning i Stockholm stad ska fortsätta tillhandahållas på det sättet under en omställningsperiod från den 1 juli 2025 till den 31 oktober 2026. Under samma period ska insatser utan behovsprövning undantas dokumentationskrav om det finns risk att uppgifter om enskildas identitet kan röjas.

Järva stadsdelsförvaltning
Avdelningen för individ och familjeomsorg

Elinsborgsbacken 3
Box 4066
163 04 Spånga
Växel 08 508 01 000
Fax
jarva@stockholm.se

I remissen föreslås även att socialnämnden och äldrenämnden ska få i uppdrag att lämna förslag på vilka insatser som ska ges utan individuell behovsprövning från och med den 1 november 2026 och vilka insatser som ska undantas dokumentationskrav samt att

socialnämnden, äldre- och socialnämnden och stadsdelsnämnderna får i uppdrag att genomföra pilotprojekt för att pröva och utvärdera om insatser som idag kräver individuell behovsprövning kan erbjudas utan en sådan prövning i framtiden.

Förvaltningen tillstyrker socialnämndens samtliga förslag till beslut.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har bett Järva stadsdelsnämnd att yttra sig över socialnämnden och äldre- och socialnämndens gemensamma förslag: Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag, inklusive bilagan *Insatser som Stockholms stad socialtjänst ger utan individuell behovsprövning*.

I proposition ”En förebyggande socialtjänstlag - för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (proposition 2024/25:89)” föreslår regeringen att en ny socialtjänstlag ska träda i kraft 1 juli 2025. Givet att riksdagen fattar beslut om ny lag enligt propositionen, kommer den nya lagen innebära flera förändringar för socialtjänstens verksamheter.

En av de stora förändringarna handlar om att socialtjänsten ska tillhandahålla insatser på nya sätt. Konkret innebär det att nuvarande ordning med beslut om insatser genom behovsprövning kompletteras med att kommunen få nya befogenheter att besluta att en eller flera insatser ska ges utan individuell behovsprövning. Vissa insatser undantas bestämmelsen, vilket framgår av 11 kap 5 § nya socialtjänstlagen.

Syftet med denna befogenhet är att ge kommunen verktyg för att förenkla vägar in till stöd, särskilt för individer som socialtjänsten normalt inte når. I propositionen bedömer regeringen att detta kommer ge kommunen nya verktyg att erbjuda insatser i ett tidigare skede, vilket ökar kommunens möjlighet att förebygga social problematik och mer omfattande behov av social omsorg.

Insatser utan behovsprövning kommer att omfattas av krav på dokumentation. Socialnämnden kan bedöma att vissa insatser ska undantas dokumentationskravet om det finns särskilda skäl, exempelvis vid risk att uppgifter om den enskildes identitet kan röjas. Om det bedöms lämpligt, kan socialnämnden även besluta att insatser utan behovsprövning ska kunna ges utan vårdnadshavares samtycke till unga mellan 15 och 18 år.

Ärendet

Stockholms stad arbetar med att implementera den nya socialtjänstlagen inom projektet ”Framtidens socialtjänst”. Under 2024 har en inventering av stadens nuvarande insatser utan

behovsprövning genomförts. Omställningen leds av socialförvaltningen och äldreförvaltningen och sker i samverkan med stadsdelsförvaltningar, stadsledningskontoret, Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Socialnämnden och äldrenämnden föreslår nu att socialtjänsten inom socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i Stockholms stad ska tillhandahålla insatser utan behovsprövning på samma sätt som idag under en omställningsperiod från den 1 juli 2025 till den 31 oktober 2026. Socialnämnden och äldrenämnden föreslår även att nämnderna får i uppdrag att, utifrån respektive ansvarsområden, ta fram förslag på vilka insatser som ska tillhandahållas utan individuell behovsprövning från och med 1 november 2026 samt vilka eventuella villkor som ska gälla och hur insatserna ska dokumenteras.

Vidare föreslår socialnämnden och äldrenämnden att nämnderna och stadsdelsnämnderna genomför pilotprojekt från den 1 juli 2025 i syfte att pröva och utvärdera om insatser som idag kräver individuell behovsprövning kan erbjudas utan en sådan prövning innan ett eventuellt breddinförande i hela staden.

Slutligen föreslås att socialnämnden och äldrenämnden ska återrapporera uppdragen till kommunfullmäktige senast den 30 september 2026.

I bilagan *Insatser som Stockholms stads socialtjänst ger utan individuell behovsprövning* beskrivs nuvarande öppna insatser, deras omfattning och målgrupp.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen individ och familj i samverkan med avdelningen för äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen tillstyrker socialnämnden och äldrenämndens förslag i samtliga punkter. Förvaltningen bedömer att förslagen kommer bidra till att förenkla enskildas vägar in till stöd och öka socialtjänstens möjligheter att arbeta förebyggande, vilket är i linje med intentionerna i den föreslagna nya socialtjänstlagen.

Förvaltningen bedömer det som positivt att Stockholm stads socialtjänst, under en omställningsperiod från och med 1 juli 2025 till och med den 31 oktober 2026, får tillhandahålla insatser utan

individuell behovsprövning på samma sätt som idag och att detta undantas dokumentationskrav.

Förvaltningen ställer sig även positiv till genomförande av pilotprojekt för att testa och utvärdera om insatser som ges idag med individuell behovsprövning är lämpliga att ges utan prövning. Här vill förvaltningen lyfta vikten av att testandet sker på ett systematiskt sätt och att tillräckligt med resurser avsätts för att säkerställa en rättssäker och likvärdig tillgång till insatser i hela staden.

Avslutningsvis vill förvaltningen understryka vikten av att socialförvaltningen och äldreförvaltningen genomför projektet i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna för att omställningsarbetet, i så stor omfattning som möjligt, ska ske utifrån lokala behov och förutsättningar. Det är även av stor vikt att projektet säkerställer att nyckelfunktioner involveras i arbetet då införandet av insatser utan behovsprövning påverkar många områden, så som personal- och arbetsmiljöfrågor, juridiska frågor, informationshantering och arkiv, ekonomi och sociala system.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Susanna Juvas Hagbjörk
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Följebrev Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag.
2. Remiss av – Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag.
3. Bilaga Insatser som Stockholms stad socialtjänst ger utan individuell behovsprövning.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2025-04-11
Susanna Juvas Hagbjörk, Avdelningschef	2025-04-11